

vinser rasede i henved 20 Aar lige til 1873 den store muhamedanske Rebellion, der først blev undertrykt, efter at Millioner af Mennesker havde bødet med Livet. I de sydvestlige Provinser, Jynnan og Kuei Chow, udbrød samtidig med Taiping Oprøret en Opstand, der ligeledes først blev fuldstændig dæmpet 1873. General-Guvernøren over disse to Provinser siger i en Indberetning til Tronen, dateret 31te Marts 1883: „Efter Oprøret og den Pest, som fulgte efter dette, var Befolkningen reduceret med 90 Procent og store Strækninger af Land vare blevne Jungle.“ Endelig omkom i de nordlige Provinser Shan Hsi, Shen Hsi og Shan Tung under den store Hungersnød 1878 henved 13 Mill. Mennesker. Til disse Masse-Ødelæggelser af Menneskeliv komme i det sidste Halvhundrede Aar en Del større Oversvømmelser, der hver for sig have kostet mange, mange Tusinder Livet, mindre stedlige Oprør, Krige, som f. Ex. Gjenerobringen af Kashgar og Farim Dalen 1877, mere eller mindre sted-

lige Epidemier o. s. v., Tildragelser, der alle kræve mange flere Ofre i et hjælpeløst Land som Kina end i Evropa. Endnu maa Udvandringen til Amerika, Avstralien, Singapore o. s. v. anføres som ogsaa bidragende til at formindske Folkemængden.

Det har des værre ikke været mig muligt i „Peking Gazetten“ at finde Rapporterne om Folketællingen fra de andre Provinser Guvernører, saa det maa næsten antages, at vedkommende Chekiang Guvernørs Indberetning kun ved et Tilfælde er bleven offentliggjort. Men gaaende ud fra Folketællingen 1812 og naar Hensyn tages til de omtalte store Omvæltninger, som Kina har været udsat for siden den Tid, tør man vel, uden at den samme store Reduktion af Folketallet i Chekiang, for hvilken der haves officielle Vidnesbyrd, behøver at gjælde overalt, den nuværende Folkemængde i de 18 egentlige Provinser næppe sættes højere end til 200 Millioner.

En Udflygt til de spiselige Fugleredeøer ved Malakka,

af A. de Richelieu, Kommandør hos Kongen af Siam.

Da jeg ofte havde hørt Tale om de store Grotter, der skulde være paa disse Øer og om de mange Farer, der ere forbundne med at samle Rederne, besluttede jeg en Gang selv at bese disse Øer, for at overbevise mig om Rigtigheden af alle disse Rygter, af hvilke mange næsten løde æventyrlige. Forgjæves havde jeg forespurgt mig hos de fleste Evropæere, der havde opholdt sig i Siam i mange Aar; men ikke en eneste havde besøgt disse Øer, da de alle ansaa det for en Umulighed at faa andet Udbytte end en brækket Hals af et Besøg til dem. De saakaldte spiselige Fugleredeøer ligge langs Østkysten af Halvøen Malakka mellem 8 og 10 Graders N. B., samt 20 til 40 engelske Mile fra Land. De ere alle temmelig smaa, men høje og med næsten lodrette Sider, og da de udelukkende dannes af Kalksten og ere udsatte for den fulde Kraft af Monsunerne, ere de fleste af dem ved Bølgeslaget næsten helt rundt undergravede flere Favne ind; i Afstand ligne de derfor næsten Kæmpepaddehatte. Det er en Selvfølge, at, naar denne Undergravning har naaet tilstrækkelig vidt, det overhængende Stykke faar saa megen Vægt, at det river sig løs og styrter ned i Havet; umaadelige Stykker kunne paa denne Maade styrte ned og forvandle hele Udseendet af en Ø. For tre Aar siden styrtede saaledes det halve af en Ø, om-

trent 400 Fod høj og 6000 Fod lang, ned i Havet, og med en saa forfærdelig Larm, at det kunde høres mange Mile bort. Jeg havde flere Gange været i Nærheden af disse Øer og beundret deres vilde Skjønhed, men endnu aldrig været i Land paa dem. Som lodrette Vægge skyde de, 500 og 600 Fod høje, op af Havet med dybt Vand lige ind til dem, og med Træer og Buske, naturligvis altidgrønne, der voxe frem, hvor som helst der blot er den mindste Smule Jord eller den mindste Revne, hvori en Plante kan faa Rodfæste. Et Sted ved disse Øer er det mest storartede i Retning af Naturskjønhed, jeg nogen Steds har set. Paa dette Sted er man omgivet af lutter Øer som de oven for beskrevne; de stige lodret op af et mørkeblaat Hav og hæve sig over én i saadan Majestæt, at man uvilkaarlig maa føle, hvor ubetydelig al Menneskets Gjerning er over for Naturens uforvanskede Skjønheder. Paa dette Sted ser man alle Øerne dybt undergravede af Havet og dannende de smukkeste og vildeste Former, nogle som mægtige Søjler, og andre som umaadelige Istapper, der overalt hænge i Tusindevis. Alle Farver ere repræsenterede her, fra det reneste hvidt til blodrødt og næsten sort. Vandet vælter sig med en underlig, drønende Lyd ind i disse Udhulinger, og medens man glider omkring i en Baad

mellem alle disse Søjler og Hvælvinger, betragtede de uendelig mange, smaa Fisk, der findes her, føler man uvilkaarlig, at en meget lille Bevægelse i saadan en Klippemasse vilde være tilstrækkelig til at slukke ens Livslys for bestandig, uden at noget Menneske nogen Sinde vilde finde ud, hvor man var bleven af. Blandt alle disse Øer er der især en med det maaske mere aparte end vellydende Navn Ngul Chalam, der er kjendt for sin umaadelige Grotte og den Mængde Fuglereder, der kommer derfra; til denne Ø skal jeg nærmest holde mig med min Beskrivelse. Grundene til at disse Øer ere saa godt som aldeles ukjendte for Evropæerne her, og kun kjendte af Navn og Omtale af Siameserne i Almindelighed, ligge i, at Øerne ere saa udsatte for begge Monsuner, at der i Reglen slaar høj Sø omkring dem, at de fleste af dem ere smaa, saa de kun yde slet Ly mod Vind og Søl, at Vandet tilmed omkring dem er dybt, saa man daarlig kan ankre, og endelig at Øerne ere saa lodrette eller snarere saa undergravede, at man ved mange af dem maa hejses op fra Baaden. Denne Operation er naturligvis omtrent umulig, naar der er nogen Søgang, saa maa man indrømme, at det ikke er noget indbydende Sted for Folk at søge hen, der ikke ere søstærke eller forberedte paa at snurre rundt i Luften i en tynd Ratantrasse med Havet under sig og en lodret Klippevæg over sig.

Disse Øer ere en betydelig Indtægtskilde for den siamesiske Regering, og Indsamlingen af Rederne bliver hvert tredje Aar overladt den højstbydende. Den højstbydende, den saakaldte „Birds-Nest-Farmer“ betaler hvert Aar Regeringen en bestemt Sum og har derfor Ret til at samle Fugleredererne paa alle disse Øer. Indsamlingen af Rederne finder Sted mellem Begyndelsen af Marts og Enden af April. I Februar begynde Svalerne at bygge deres Reder, der ere færdige hen imod Enden af Maaneden. Saa snart de have naaet fuld Størrelse, og førend Svalerne faa Tid til at lægge deres Æg, blive Rederne stukne ned. Svalen, der ser sig sin Rede berøvet, giver sig ufortrøden til at bygge en ny, og naar denne er færdig, sædvanlig henimod April, bliver den atter stukken ned. Den stakkels Svale taber imidlertid ikke Modet, men begynder for tredje Gang sin Redebygning, og denne Gang faar den saa Ro til at lægge sine Æg og at udruge sine Unger.

Hen mod Midten af April, altsaa omtrent ved den Tid, da Rederne skulde indsamles for anden Gang, begav jeg mig i en Damper paa Vej til Øerne. Jeg havde med mig en Mand fra Forpagteren af Øerne, da man uden en saadan kunde lede til, man blev gammel og graa uden at finde de rette Øer, Stederne, hvor man kunde lande,

og, naar man saa var landet der, Nedgangen til Grotterne. Ankomne til den før omtalte Ø Ngul Chalam, lod jeg Damperen drive omkring, da Vandet var for dybt til at ankre, og jeg roede i en Baad ind imod Øen. Ngul Chalam er omtrent 500 Fod høj, dybt undergraved af Havets Bølgeslag og vel omtrent 3000 Fod i Tværmaal. Øen er undergraved i en Dybde af omtrent 30 Fod hele Vejen rundt, og dens fulde Bredde begynder først 30—40 Fod over Vandfladen. Ikke et eneste Sted hele Øen rundt kunde der have været Tale om at lande uden Hjælp fra oven; men denne Hjælp kom ogsaa, thi paa et Tegn fra min Fører viste der sig flere Folk i en Grotte oven over os, og de firede et Ratantov ned til os. Da Søen næsten var rolig, havde vi ikke megen Ulejlighed med at krybe op ad Tovet, og vi kom i god Behold op paa Øen. Da det just var i Indsamlingstiden, var der omtrent 60 Mand paa Øen, alle unge, kraftige Folk, og udelukkende Siamesere. Disse Folk bo kun paa Øerne i de Par Maaneder, mens Indsamlingen varer, og de rejse derefter tilbage til deres Hjem paa Halvøen Malakka eller paa de større Øer i Nærheden. Efter Indsamlingstiden bliver der kun en 4—6 Mand tilbage paa hver større Ø for at bevogte dem og at paase, at ingen samler Rederne for tredje Gang. Da jeg var kommen paa Øen, og førend Indsamlerne fik at vide, at jeg talte siamesisk, hørte jeg dem udtale deres Forbavselse over at se en Evropæer dér, og den almindelige Mening var, at det var første Gang, at det var hændedes. Deres Forbavselse blev endnu større, da min Vejviser fortalte dem, at jeg havde i Sinde at stige ned i Grotten; Folkene mente, at dette var lettere sagt end gjort, og da de ved denne Tid havde fundet ud, at jeg forstod og talte siamesisk, søgte de at overbevise mig om, at dersom jeg blot kunde naa op til Mundingen af Grotten, vilde det være store Sager; om at gaa ned i Grotten kunde der aldrig være Tale for en, der gik med Sko, og altsaa ikke kunde bruge sine Fødder som et Par Extrahænder. Min Fører bemærkede noget til dem om, at Evropæerne dog gik nogenlunde sikkert med Sko paa, og dertil føjede jeg saa min Bemærkning, at hvad de kunde gjøre uden, kunde jeg gjøre med Sko paa. Imidlertid satte vi os i Gang for at naa Mundingen af Grotten, og jeg skal ikke nægte, at denne Vandring var alt andet end behagelig. Krybende paa alle fire fra Klippe-stump til Klippe-stump, maatte vi arbejde os de 500 Fod op til Toppen af Øen og saa et langt Stykke ned paa den anden Side, hvor det eneste Hul var, som det var muligt at stige ned ad. Efter over en Times saadan Kryben og Kravlen langs Afgrunde og over Kløfter, hørte jeg med største Glæde min Fører udbryde et Ord, der betød, at han var ved Mundingen af Nedgangen til Grotten;

men da jeg fik denne Nedgang at se, skal jeg ikke nægte, at en Fornemmelse krøb over mig, som om jeg var kommen af Asken i Ilden. Foran mig viste der sig en tragtformet Aabning i Klippen, den gik skraat ned med en Hældning af 45 Grader, og forsvandt i fuldstændigt Mørke. Gjennem Aabningen, der var omtrent 20 Fod i Tværmaal, fløj de smaa, sorte Svaler ud og ind, og en næsten kvælende Luft kom ud af Hullet. Da henved 50 Mennesker vare i Arbejde med Indsamling af Rederne, kunde jeg af og til høre forunderlige hæse Lyde, der kom ligesom fra Underverdenen og mere lignede Bølgernes Brusen i det fjærne end menneskelige Stemmer.

Fra Munden af Tragten og ned til, hvor denne forsvandt i Mørket, førte en Rebstige, hvis Sider hver bestod af Lianer, snoede sammen med Hænderne, og mellem Snoningerne var der ved hver tredje Fod et Trin, som bestod af en Gren, og en Tomme tykt; naturligvis vare disse Pinde langt fra parallele, og hist og her saa man den ene Ende sluppen ud af Snoningerne. Lianerne, hvoraf Rebstogens Sider vare snoede, vare ikke tykkere end en Finger og i det hele taget fik man Indtrykket, at det var et yderst maa-deligt Surrogat for, hvad vi forstaa ved en Rebstige. Under denne Stige igjen laa der flere aldeles lignende Liansnninger, som hist og her havde en Træstump sid-dende mellem sig. Min Fører og de andre tilstedeværende begyndte nu atter at raade mig fra at søge at stige ned i Grotten, da Stigen hele Vejen ned kun var som den, jeg saa, og da den fra Enden af Tragten, hvor Mørket begyndte, gik lodret og til Dels svævende i Luften ned til en Dybde af 100 Trin, d. v. s. henved 300 Fod, og at der manglede mange Trin i den. Min Fører forklarede ogsaa, at Stigen vel var temmelig god endnu, men dog ikke ganske ny. Hvert Aar blev der lavet en ny Trappe ved Begyndelsen af Indsamlingstiden, og nu var det jo henimod Slutningen. De gamle Stiger bleve ikke tagne bort, og de Liansnninger, jeg kunde se under den øverste Stige, vare Rester af gamle Stiger. Da jeg imidlertid fastholdt min Beslutning at gaa ned i Grotten, gik min Fører og flere af de andre Folk først ned, medtagende Fakler, og efter at have forklaret mig, at jeg vel maatte passe paa at holde mig til den nyeste Stige og ikke forvexle den med de gamle raadne. Ligeledes raadde de mig til kun at stole paa mine Hænder, da Trinene i Stigen dels manglede og dels vare lige ved at falde ud. Jeg forklarede dem, at for en, der fra ung af var vant til at færdes paa Søen og krybe omkring paa Stiger, der dinglede omkring i Luften saaledes som Vanterne paa et Skib, maatte det være en smal Sag at krybe ned ad en Stige, der hang stille, selv om den ogsaa var en Smule

lang. Da min Fører og de andre Folk med Faklerne vare stegne ned og ved nogle hæse Skrig havde givet tilkjende, at de havde naaet Bunden af Grotten, krøb jeg ned ad Stigen til det Sted, hvor Mørket begyndte, og jeg skal indrømme, at Indtrykket, jeg fik dér, var alt andet end opmuntrende. Stigen eller rettere Samlingen af raadne og mindre raadne Stiger hang sjaskende, snoende og lodret ned, Luften var kvælende, Stanken næsten utaalelig og Mørket saa fuldstændigt, at med Undtagelse af 3 eller 4 Fakler, der vare tændte paa Bunden af Grotten og saa ud som Tællepraase i en tyk Taage uden, som det syntes, at kaste det mindste Lys om sig, var der aldeles intet at se uden et umaadeligt, kulsort Rum. Folkene, der endnu vare oppe ved Munden af Tragten, raadde mig endnu en Gang til hellere at vende om; men jeg mente, at havde jeg sagt A, vilde jeg ogsaa sige B, og mit Svar var at fire mig ud over Kanten af Tragten og ned i Mørket. Det sidste, jeg hørte af Folkene for oven, var et Raad om ikke at forvexle Stigerne, men at holde mig til den nye, da de andre vare raadne. Trin for Trin firede jeg mig nu ned ad den dinglede og daskende Stige, snart skrabende med Knoerne imod Klippvæggen, og snart svævende frit i Luften. Hvem der ikke har prøvet at gaa ned ad en Rebstige, med omtrent 3 Fod mellem Trinene, kan ikke til Fulde fatte det ubehagelige derved, hvorledes man maa hænge fast ved Hænderne alene, medens man med Fødderne søger efter det næste Trin; fjø saa til, at det er bægsmørkt, at der er en Afgrund under en, dybere end den dobbelte Højde af Rundetaarn, at Luften er kvælende, og at mangen Gang det næste eller selv de næste to Trin mangler, saa man i Hænderne maa fire sig ned, medens man med Fødderne famler efter Fodfæste, og det vil da være indlysende, at Situationen ikke er behagelig. Da jeg var kommen nogle faa Trin ned ad Stigen, hørte jeg min Fører fra Bunden af Grotten skrige med en hæse, ensformet Stemme: „Pas paa den rigtige Stige, de andre ere raadne“, og det samme Skrig gjentog han med samme hæse, ensformede Stemme i korte Mellemlum under hele min Nedstigning, saa at jeg til sidst næsten fik Lyst til at springe ned i Hovedet paa ham for at standse hans Raab. Imidlertid arbejdede jeg mig langsomt ned, Trin for Trin og søgende at holde mig til den rigtige Stige. Dette var imidlertid langt fra let, da alt var saa sort som Kul, og da man umulig kunde vide, om det var paa et Trin af den nye eller af den gamle Stige, at man satte Fødderne. Hænderne maatte jeg lade glide langs Siderne af Stigen, for ikke at forvexle den med en anden, i det jeg hang i Armene og rodede omkring i Luften efter Fodfæste med Benene; Stigen syntes mig uendelig lang. Endelig med næsten Krampe i Armene og Huden skrabet af Knoerne,

naaede jeg Bunden af Grotten, og jeg skal villig indrømme, at det var en af de værste Ture, jeg har været med til, og at Kræfterne til sidst vare nærved at svigte mig. Da jeg slap Stigen, følte jeg mine Fødder synke ned i noget underlig blødt, tørt Stof, og gradvis sank jeg i til Knæerne; da min Fører kom til med en Fakkell, viste det sig at være Guano, hvori jeg stod, og dermed var hele Grottens Bund dækket i et tykt Lag. Da jeg havde udhvilet mig, siddende i et blødt Sæde af Guano, begyndte jeg at undersøge Grotten, og det viste nu, at det var et umaadeligt hvælvet Rum, over 300 Fod højt og mindst 800 Fod i Tværmaal. I Toppen var der tre smaa runde Aabninger ligesom det, jeg var kommen ned ad, og gjennem dem kunde man skimte Dagslyset. Grotten var ikke fuldstændig rund, men strakte sig i forskellige Retninger, mange hundrede Fod til Siderne. Midt under den største Hvælving var Bunden ophøjet og pyramideformet, som om Grotten oprindelig var frembragt ved, at hele det indvendige af Øen var sunket ned og kun lod Midten staa. Overalt var Bunden fuld af et tykt Lag Guano, saa man sank i til Knæerne, hvor man gik. Luften ved Bunden var langt bedre end ved Munden af Nedgangen, og da vi havde faaet alle Faklerne tændte, viste Grotten sig i et bedre Lys. Overordentligt storartet var det hele, Svalerne fløj omkring i alle Retninger, udstødende korte, skarpe Lyde, som om de vilde beklage sig over, at man nu for anden Gang fratog dem deres saa nøjsommelig sammenklistrede Reder.

Da det just var i Indsamlingstiden, var der stor Travlhed i Grotten, en hel Del Siamesere vare sysselsatte med at nedstikke Rederne og hang svævende i Ratanove omkring under Hvælvingerne, i det de med lange Stængernedstødte Rederne og udstødte et langtrukket Raab, hver Gang en Rede faldt, for at den neden under staaende Opsamler kunde passe paa, hvor Reden faldt og samle den op, da den ellers vilde forsvinde i Guanoen. En Svale-rede ligner en Underløbe, der trækkes lidt ud; den er omtrent af dennes Størrelse og af et graaligt, temmeligt haardt Æmne. Fuglene klistre Rederne fast paa de mest utilgængelige Steder, helt oppe under Hvælvingerne og langs Siderne af Grotten, og der hører stor Behændighed og Dristighed til at skrabe de af dem ned, der sidde paa de vanskeligste Steder. Fra den ene til den anden af Aabningerne i Loftet er der trukket

Ratantove, langs hvilke Redesamlerne glide, ride paa en Sløjfe af et Tov og holde sig fast med Fødderne og den ene Haand, medens de støde Rederne ned med den anden. Det hele var halsbrækkende, og paa min Forespørgsel om Ulykkestilfælde ofte indtraf, fik jeg da ogsaa det Svar, at det jo hændtes af og til, at en eller anden faldt ned og slog sig ihjel. Dog ske Ulykkestilfælde langt fra saa hyppig som man skulde vente, og det tykke Lag Guano i Bunden af Grotten har mangan en Gang frelst en Mands Liv ved at virke som en ypperlig Stødpude. Naar Rederne ere samlede, blive de afhentede af Forpagteren, der udfører dem, for største Delen til Kina.

I Grotten, i hvilken jeg var, findes der en Mængde Menneskeskeletter, og til dem knytter sig følgende uhyggelige Historie. For henved 40 Aar siden, og før Fuglerederne endnu vare et Regerings Monopol, samlede baade Malajerne og Anameserne Fuglereder paa denne Ø. En Gang da Malajerne i et Tal af 50 vare komne Anameserne i Forkjøbet, og da alle vare optagne nede i Grotten med at samle Reder, kom Anameserne, de bleve gnavne over, at Malajerne vare komne dem i Forkjøbet, de halede Trappen op og droge bort. De stakkels Malajere kunde nu umulig komme op igjen og døde alle dernede; men hvad Rædsler de maa have gennemgaaet før de døde, med nok at spise, men intet at drikke, lader sig bedre tænke end beskrive.

Da jeg hen ved et Par Timer havde opholdt mig i Grotten og nøje havde set alt samt talt med Indsamlerne, belavede jeg mig til igjen forlade denne Grotte, der sikkerlig er noget enestaaende i sin Slags og langt oversteg alt, hvad jeg havde tænkt mig muligt i denne Retning. Opstigningen var langt lettere end Nedstigningen, da man jo nu med Hænderne kunde føle sig for, hvor man kunde sætte Fødderne med Sikkerhed; men alligevel var det dog dygtig trættende. Krybeturen over Øen til Baaden var ikke behageligere end den tidligere fra Baaden til Hulen. Efter en Times Omvanken kom jeg, sort som en Neger af Støv og Røg, oversmurt med Guano, forstødt, forskræbet og træt tilbage til Baaden; jeg lod mig fire ned i den, og kom velbeholden om Bord i Damperen igjen, træt og forstødt, men dog af den Mening, at hvad jeg havde set, var vel den Ulejlighed værd, det havde kostet.